

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างยิ่ง เกิดสภาพโลกาภิวัตน์ ที่เป็นสังคมแห่งยุคข่าวสารไร้พรมแดน การรับข่าวสารจากซีกโลก แห่งหนึ่งไปยังซีกโลก แห่งหนึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง จนกล่าวกันว่า ผู้ใดสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้เร็วกว่า ย่อมมีความรู้และอำนาจ ในการต่อรอง มีข้อมูลในการตัดสินใจที่ถูกต้องและดีกว่า ทำให้ยุคแห่ง ข่าวสารมีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพของคน ในสังคมอย่างยิ่ง (บันลือ พุกกะวัน. 2543 : 1)

บุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้ดี ย่อมจะได้เปรียบในการดำรงชีวิต เพราะ สามารถรู้เท่าทันเหตุการณ์และความเป็นไปต่าง ๆ ได้ดี ดังนั้น การพัฒนาประชากรของประเทศจึง ต้องคำนึงถึงแนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่จะต้องพัฒนาให้ประชากรมีทักษะการ สื่อสารและการใช้ภาษาที่มีประสิทธิภาพทัดเทียมและสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ ซึ่ง จะต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่ในระดับปฐมวัย (0-6 ปี) อันเป็นวัยที่เด็กมีพัฒนาการทางภาษาเจริญ งอกงาม อย่างรวดเร็ว (อารี สัตถ์หลวี. 2537 : 183)

จึงเป็นสื่อให้เด็กได้แสดงความคิด หรือสื่อที่ตนเองต้องการให้ผู้อื่นทราบ ผ่านการเขียน การพูด และรับรู้ เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นได้จากการฟัง ความสามารถด้านภาษาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถทางด้านสติปัญญา (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2548 : 1) ภาษา คือ เครื่องมือในการสื่อสารถ่ายทอดความคิดวิธีหนึ่ง ในการเริ่มต้นสอนภาษาสำหรับเด็ก อนุบาล ควรเริ่มจากหนังสือนิทานภาพเด็กอนุบาลในช่วงของขวบครึ่งถึงห้าขวบเป็นช่วงที่มี พัฒนาการ ทางภาษามาก การพัฒนาทักษะ ทางภาษาทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียน ต้องพัฒนาไปพร้อมกัน แต่สิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญในช่วงสามปีแรก คือ การพัฒนาทักษะ การฟังและการพูด การเล่าเรื่อง การฟังให้กับเด็กด้วย การที่เด็กได้ฟังบ่อยครั้ง ช่วยให้เด็กเรียนรู้คำและสะสมคำเป็นคลังคำมากขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะด้านอื่นต่อไป (รติรัตน์ คล่องแคล่ว. 2551 : 2) การที่เด็ก สนทนาบ่อย ๆ ทำให้เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ ได้คิด ได้สื่อสาร ได้แสดงออก ซึ่งมีผลต่อการแสดงออก และสติปัญญารวมถึงพัฒนาการทางสังคม (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 113)

การพัฒนาของเด็กปฐมวัย ในยุคสังคมปัจจุบันนอกเหนือจากภาษาแล้ว ยังมีคุณลักษณะที่แสดงถึงการอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้น ความเชื่อมั่นในตนเองจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง เพราะการดำเนินชีวิตของบุคคลทั่วไปต้องอาศัยการกล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญต่ออุปสรรค ความยากลำบาก ตลอดจนการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ซึ่งบุคลิกภาพเหล่านี้ มีคุณค่าและเป็นประโยชน์สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างยิ่งที่จะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในสังคมต่อไป

ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นสิ่งที่แสดงว่า บุคคลเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีความหมายต่อสังคม ถ้าบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเอง ก็จะไม่เฉยเมยต่อภาวะการณ์ต่าง ๆ ในสังคมของตน แต่จะเข้าไปมีส่วนร่วมตามสิทธิและหน้าที่ที่ถูกต้อง ดังนั้น ความเชื่อมั่นในตนเอง จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ทุกคนกล้าแสดงออก ซึ่งความคิดเห็นและการกระทำในทุก ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตนและความอยู่รอดของสังคม และความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งที่ทำให้คนเราประสบความสำเร็จ ในการทำสิ่งต่าง ๆ มีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก สามารถปรับตัว และเผชิญเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และด้วยความรู้สึกที่มั่นคง (พิมพิกา คงรุ่งเรือง. 2542 : 12)

การจัดประสบการณ์ที่มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เด็กได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความสุข สนุกสนานในการเรียนรู้ ไม่เคร่งเครียด ทำให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก ในบรรยากาศที่เป็นมิตร (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2548 : 167) เมื่อบรรยากาศการเรียนรู้ไม่เครียด เด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม ได้ช่วยกันคิด ได้ช่วยกันแก้ปัญหา ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจ มีกำลังใจ และกล้าแสดงออก กล้าที่จะตอบคำถาม หรือแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ และการจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีความสุข ไม่เครียด มองโลกในแง่ดี ช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง (ชนกนาถ จริตชื้อ. 2549 : 19)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนด เรื่อง ภาษา และความเชื่อมั่นในตนเองเป็นข้อหนึ่งของจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ มาตรฐานที่ 9 ว่าใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนทนาโต้ตอบ เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ตัวบ่งชี้ที่ 2 อ่าน เขียน ภาพและสัญลักษณ์ได้และมาตรฐานที่ 3 ว่าสุขภาพจิตดีและมีความสุข ตัวบ่งชี้ที่ 1 การแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมตามวัยและสถานการณ์ ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

จากผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของ อำเภอนครหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (อำเภอนครหลวง. 2551 : 35) พบว่าการใช้ภาษาสื่อสาร และ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีพัฒนาการตามระดับคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ นักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะด้านการใช้ภาษา จึงทำให้เกิดปัญหาด้าน การฟัง การพูด

การอ่าน และการเขียน โดยเด็กฟังแล้วไม่สามารถนำไปพูดถ่ายทอดให้ผู้อื่นฟังได้ และยังไม่กล้าแสดงออก ส่งผลกระทบให้การทำกิจกรรมและผลการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัญหาต้องรีบแก้ไขโดยเร่งด่วน

จากความสำคัญ และปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ความรู้ ความเข้าใจ ในทฤษฎีพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก ตลอดจนเลือกสื่อ และเทคนิควิธีการเหมาะสม ในการพัฒนาทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน ให้เด็กได้รับการพัฒนาความสามารถ ทางภาษาอย่างเต็มศักยภาพ ในการจัดประสบการณ์ ควรจัดสภาพแวดล้อม และประสบการณ์ ทางภาษา ให้แก่เด็กปฐมวัยที่บ้าน และโรงเรียน ให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาได้อย่างมีความสุข สนุกสนาน ไม่เครียด เด็กจะสามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ การสอนภาษาให้แก่เด็กในโรงเรียนจึงควรสอนให้ง่าย เหมือนกับเรียนรู้ที่บ้าน (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 74) ส่วนด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองให้กับ เด็กนั้น ต้องอาศัยประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ถ้าสิ่งแวดล้อม ที่เด็ก ประสบอยู่ทำให้เด็ก มีความสุข เด็กจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงและมองโลกในแง่ดีถ้า สภาพแวดล้อมทำให้เด็กขาดความสุข เด็กจะมีความเครียด เกิดความวิตกกังวล ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และมองโลกในแง่ร้าย ดังนั้น สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางบ้าน สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมทางสังคม ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กได้เป็นอย่างดี (ชนกนาถ จริตชื้อ. 2549 : 19)

จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถทางภาษา และความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้วิจัยพบว่า การจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติกับแบบ ฮาร์ทส สามารถช่วยในการพัฒนาความสามารถทางภาษา ความเชื่อมั่นในตนเอง ได้

การสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language approach) เป็นรูปแบบการจัด ประสบการณ์จากส่วนใหญ่ไปส่วนย่อย และเรียนจากบท ตอนไปสู่วลี ประโยค เสียงพยัญชนะ คือ เสียงพูด จะทำให้เด็กพัฒนาการอ่านโดยธรรมชาติ เด็กจะอ่านได้โดยการคาดคะเนจากการมองภาพ มองข้อความ หรือคำที่ใกล้เคียงกัน (เสาวลักษณ์ รัตนวิษซ์. 2531 : 5-10) การเรียนภาษา จะเกิดขึ้น โดยธรรมชาติเช่นเดียวกับภาษาพูด เด็กมีโอกาสดลองเขียนโดยเสรี เด็กมีโอกาสดูสนทนา พูดคุย และมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และ ครู ซึ่งการสอนภาษาโดยวิธีธรรมชาติมีความสำคัญมาก เพราะทำให้เด็กแสดงออกโดยไม่กลัวผิด การเรียนรู้ภาษาจะง่ายและสนุก ช่วยให้ผู้เรียน เรียนภาษาอย่างมีความสุข (บุษบง ดันติวงศ์. 2535 : 44-45) และส่งผลให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง กิจกรรมที่ สอดคล้องกับวัยและธรรมชาติในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คือ ได้เคลื่อนไหวได้ลงมือกระทำ ได้คิด ได้สังเกต สนทนา ซักถาม ภายใต้บริบทของภาษา การจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาแบบ ธรรมชาติเป็นทางเลือกในการจัดประสบการณ์ด้านภาษาสำหรับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษา

โดยสอดแทรกกิจกรรมสนุกและเด็กได้ใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ เป็นการเปิดโอกาสให้เรียนรู้ ภายใต้อารมณ์ที่ความพร้อมทุกด้านทุกเรื่องเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้กับเด็ก เด็กจะได้พัฒนาความพร้อมทุกด้านทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา อย่างเป็นองค์รวมเป็นเด็ก เก่ง ดี มีความสุขตามเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาของชาติและสิ่งที่จะ ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีทางภาษาทุกด้าน ได้แก่ “ภาษาธรรมชาติ” (Whole language approach) เป็นการสอนภาษาแบบบูรณาการ คือ การสอน การฟัง พูด อ่าน เขียน ไปพร้อม ๆ กัน อย่างมีระบบเชื่อว่า ถ้าสอนโดยรวมจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านภาษาได้ง่ายและเร็วขึ้นซึ่งดีกว่าสอนแบบเดิมที่ใช้ วิธีการสอนแบบแยกออกไป เช่น พอถึงเวลาเขียนก็เขียน อ่านก็อ่าน เพียงอย่างเดียว ไม่ได้บอกว่าการ สอนแบบนี้ไม่ดี แต่มีการวิจัยออกมาพบว่า การสอนภาษาแบบธรรมชาติ ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางแต่การ สอนแบบเก่าจะยึดหลักสูตรหรือหนังสือแบบเรียนเป็นตัวหลักและการสอนแบบนี้ จะช่วยเตรียมความ พร้อมแก่เด็กในทุก ๆ ด้าน แพง ชินพงศ์ (2547 : 21), มยุรี กันทะลือ (2543 : 67) ได้ศึกษาผลของการ จัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ต่อพัฒนาการด้านการอ่านภาษาไทยของเด็ก ปฐมวัยที่พูดภาษาถิ่น ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการอ่านภาษาไทย สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (รัตรินทร์ แกล้วคล่อง 2551 : 21) ได้ศึกษาพัฒนาการด้าน การเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ ผลการศึกษา พบว่า เด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติมีพัฒนาการด้านการเขียน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

การจัดประสบการณ์แบบ ฮาร์ทส (HEARTS Model) เป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ยึด เด็กเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกกระทำกิจกรรมตามความสนใจอย่างอิสระ โดยครูเป็นผู้ จัดเตรียมกิจกรรมและสื่อที่หลากหลาย ยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้เด็กได้ เรียนรู้ และแก้ปัญหา โดยวิธีการที่แตกต่างกันไป ตามความถนัด และความสนใจ ของแต่ละบุคคล เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างองค์ความรู้ และลงมือกระทำโดยใช้ประสาท สัมผัสทั้ง 5 เด็กได้กระทำซ้ำแล้วซ้ำเล่า (Low of repeat) โดยผ่านการสร้างองค์ความรู้จากกิจกรรม ศิลปะ ทำให้กล้ามเนื้อมือได้รับการพัฒนา และนำไปสู่ทักษะการเขียนที่ดี หรือจากการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนบ่อย ๆ จะทำให้เด็กสามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้คล่องแคล่ว และมีพัฒนาการทางภาษาในด้านการฟัง และการพูดเพิ่มขึ้น การจัดประสบการณ์ในแต่ละขั้นตอน ไม่แยกส่วน โดยบูรณาการและส่งเสริมทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน ไปพร้อม ๆ กัน เปิดโอกาสให้เด็ก ได้อ่าน เขียน โดยวิธีทางธรรมชาติ ส่งผลทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าที่จะแสดงออกและ ร่วมกิจกรรมได้อย่างมีความสุข (กรวิภา สรรพกิจงานง 2548 : 122-126)

แนวคิด และเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การสอนภาษาแบบธรรมชาติ เป็น รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับแนวการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

พุทธศักราช 2546 ในการพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ ซึ่งควรจัดกิจกรรมทางภาษา ให้มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ และยังคงส่งเสริมในการแสดงออกทางด้านอารมณ์อย่างเหมาะสม ตามวัย และสถานการณ์ ซึ่งทำให้เด็กกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ เกิดจากความเชื่อมั่น ในตนเอง ส่วนการจัดประสบการณ์แบบฮาร์ทส เป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่สามารถจะพัฒนาความสามารถทางภาษา ในการฟัง พูด อ่าน เขียน ให้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเด็กจะสามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาได้จากการทำงานร่วมกันระหว่างเพื่อนและครู อย่างเป็นธรรมชาติ และ เต็มศักยภาพ ส่งผลให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ในการร่วมกิจกรรมเด็กปฐมวัย จะสามารถเรียนรู้ภาษาและมีความเชื่อมั่นในตนเองได้อย่าง เก่ง ดี มีความสุขตามแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษา พระราชบัญญัติ 2542

ดังนั้นจากเหตุผลดังกล่าว การจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ กับการจัดประสบการณ์แบบฮาร์ทส มีความสัมพันธ์และสอดคล้องในการพัฒนาความสามารถทางภาษา และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ กับการจัดประสบการณ์แบบฮาร์ทส เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย และส่งผลต่อเด็กปฐมวัยให้ได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ กับแบบฮาร์ทส

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางภาษา และความเชื่อมั่นในตนเองของค้กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ กับแบบฮาร์ทส ซึ่งมีความสำคัญในเชิงทฤษฎี และเชิงปฏิบัติ ดังนี้

เชิงทฤษฎี เป็นการสร้างความรู้ใหม่ในการพัฒนาความสามารถทางภาษา และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติกับแบบฮาร์ทส

เชิงปฏิบัติ เป็นแนวทางให้ครูนำไปจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์

เป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดปริคาราม และโรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์)

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นเด็กที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนใน อำเภอ นครหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 30 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลากได้ โรงเรียนวัดปริคาราม และโรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) อำเภอ นครหลวง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดประสบการณ์ แบ่งเป็น 2 วิธี ได้แก่

1. การจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ
2. การจัดประสบการณ์แบบฮาร์ทส

ตัวแปรตาม

1. ความสามารถทางภาษา
2. ความเชื่อมั่นในตัวเอง

4. ขอบข่ายเนื้อหา

ขอบข่ายของเนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การแสดงออกทางด้านอารมณ์ อย่างเหมาะสมตามวัย และสถานการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

2. มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนทนาได้ตอบ เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 อ่าน เขียน ภาพ และสัญลักษณ์ได้

3. สารการเรียนรู้

3.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

3.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

3.3 ธรรมชาติรอบตัว

3.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ระยะเวลา 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ครั้ง

6. ข้อตกลงเบื้องต้น

เด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มไม่เคยได้รับการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ กับ แบบฮาร์ทส

7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาผลการเปรียบเทียบความสามารถทางภาษา และความเชื่อมั่นในตนเอง ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ กับ แบบฮาร์ทส ของเด็กปฐมวัยที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดปริศาราม และโรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) อำเภอนครหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

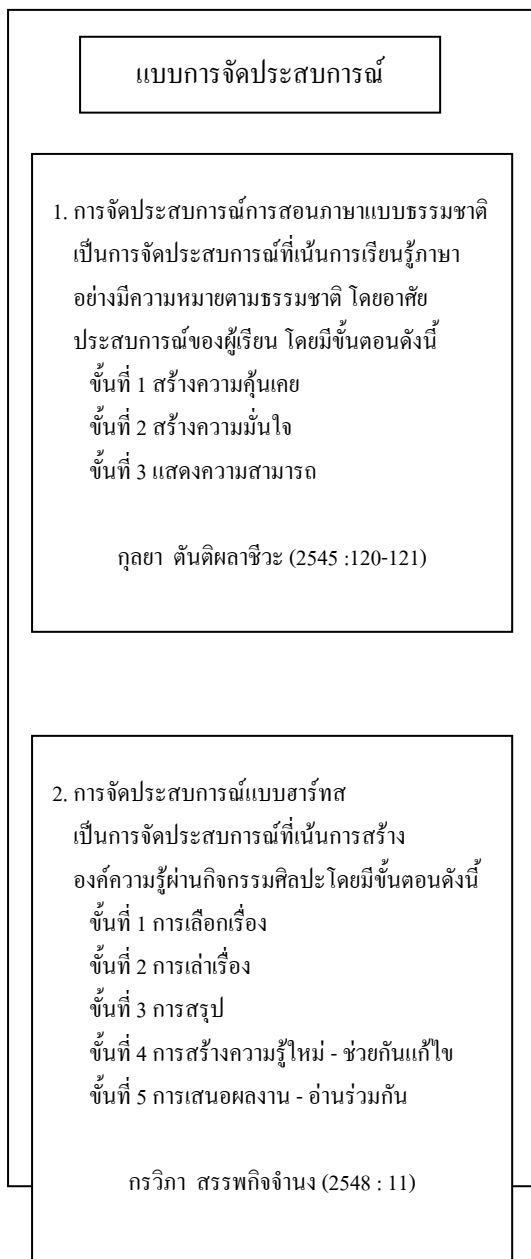
ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ กับ แบบฮาร์ทส

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเอง

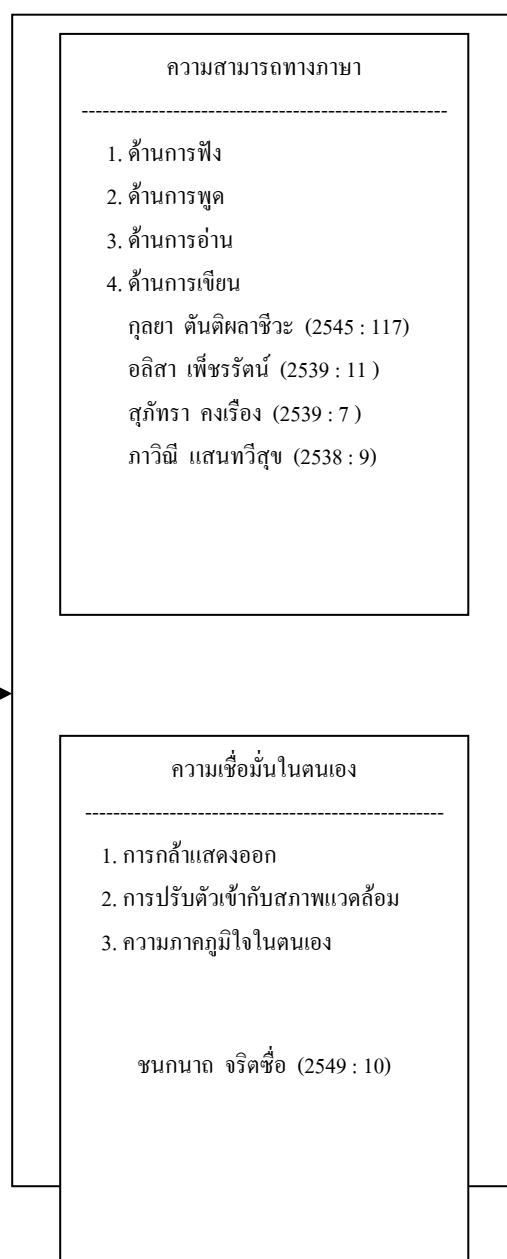
ตัวแปรควบคุม ได้แก่ ช่วงเวลา ครูผู้สอน สถิติปัญญาของเด็ก สภาพแวดล้อม และ อายุ ของเด็ก

ซึ่งแสดงเป็นภาพประกอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ตัวแปรควบคุม

1. ช่วงเวลา
2. ครูผู้สอน
3. สถิติปัญญาของเด็ก
4. สภาพแวดล้อม
5. อายุของเด็ก

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนภาษาแบบธรรมชาติ หมายถึง การเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมายโดยเน้นให้เด็กเรียนรู้ทักษะทางภาษา การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ไปพร้อม ๆ กัน ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดประสบการณ์ 3 ขั้นตอน

1.1 ขั้นสร้างความคุ้นเคย เป็นขั้นการนำเข้าสู่กิจกรรม เพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคยและกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรม โดยมีการนำเข้าสู่กิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ การร้องเพลง การสนทนา พูดคุย เล่าเรื่องราวจากประสบการณ์ เกมปริศนาคำทาย การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะเพลง

1.2 ขั้นสร้างความมั่นใจ เป็นขั้นที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เกิดทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน

1.3 ขั้นแสดงความสามารถ เป็นขั้นที่ครูใช้คำถามย้ำ ทบทวนเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องราวต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม และกระตุ้น ให้เด็กมีส่วนร่วมในการสรุปความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมผ่านชิ้นงาน หรือการร่วมสนทนาเพื่อให้เด็กเกิดการทบทวนความรู้

2. การจัดประสบการณ์แบบฮาร์ทส หมายถึงการสอนภาษาแบบองค์รวม และยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้คิด ได้ลงมือกระทำอย่างอิสระจากสื่อที่หลากหลาย เด็กสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ภายใต้การทำงานร่วมกันกับเพื่อนในชั้นเรียน และการช่วยเหลือของครูประกอบด้วยขั้นตอนการจัดประสบการณ์ 5 ขั้นตอน

2.1 ขั้นการเลือกเรื่อง เป็นขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน โดยให้เด็กเลือกกิจกรรมทางภาษาที่สนใจจะฟังที่สุด 1 เรื่อง เช่น ครุฑนันทินาน เพลง เกม มานำเสนอ 3 เรื่อง ให้เด็กเลือกที่ชอบเรื่องใดมากที่สุด

2.2 ขั้นการเล่าเรื่อง เป็นขั้นที่ครูดำเนินการเล่าเรื่องที่เด็กเลือกในขั้นที่ 1 ให้เด็กฟัง

2.3 ขั้นการสรุป เป็นขั้นที่ให้เด็กเล่าเรื่องในขั้นที่ 2 ในลักษณะเป็นความเข้าใจของเด็ก ถ่ายทอดออกมาและทบทวนเรื่องที่ตนเองฟังไปแล้ว

2.4 ขั้นการสร้างความรู้ใหม่-ช่วยกันแก้ไข เป็นขั้นที่เด็กสามารถเลือกสื่ออย่างอิสระนำไปสร้างและพัฒนาชิ้นงานด้วยตนเองกับสมาชิกในกลุ่มตามความประทับใจที่ได้รับจากการฟังเรื่อง

และถ่ายโยงความเข้าใจลงในชิ้นงานใหม่ จากนั้นเด็กช่วยกันบรรยายภาพ และครูช่วยเขียนคำบรรยายภาพตามความคิดของเด็กเป็นต้นแบบให้เด็กคัดลอกและเขียนลงได้ภาพผลงานด้วยตนเอง

2.5 ขั้นการเสนอผลงาน-อ่านร่วมกัน เป็นขั้นที่เด็กนำเสนอผลงานที่สร้างเสร็จแล้วโดยการออกมาเล่าเรื่องประกอบภาพ หรือผลงานที่ตนเองสร้างขึ้น ให้เพื่อน ๆ อ่านตาม

3. ความสามารถทางภาษา หมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบวัดการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.1 ความสามารถด้านการฟัง หมายถึง การตั้งใจรับรู้เสียงที่ได้ยิน โดยประสาทสัมผัสของหู และส่งผ่านไปยังสมอง เพื่อแปลความหมายให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน ซึ่งได้จากคะแนนการสอบวัดผลการปฏิบัติตามคำสั่ง การจับใจความ และการเข้าใจความหมาย

3.2 ความสามารถด้านการพูด หมายถึง การพูดเป็นคำ เป็นประโยคที่สมบูรณ์ และสื่อสารกับผู้อื่นได้เข้าใจกัน ซึ่งได้จากคะแนนการสอบวัดการเข้าใจและระลึกได้ การเรียบเรียงข้อมูล และ การใช้ภาษาพูดสื่อความหมาย

3.3 ความสามารถด้านการอ่าน หมายถึง การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร ซึ่งได้จากคะแนนการสอบวัดการรู้ว่าการอ่านกับการเขียนมีความสัมพันธ์กัน การรู้จักคำคุ้นตา และการรู้จักตัวอักษรตัวแรกและตัวสุดท้าย

3.4 ความสามารถด้านการเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความคิดเพื่อสื่อเป็นข้อความภาษาเขียน ซึ่งได้จากคะแนนการสอบวัดการจำมาเขียน ทิศทางการเขียน และวิธีการถ่ายทอดความหมายของสัญลักษณ์ภาษาเขียน

4. ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง คะแนนที่ได้มาจากการสอบวัดการกล้าแสดงออกการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

4.1 การกล้าแสดงออก หมายถึง การกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าถาม กล้าตัดสินใจ กระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ ไม่ประหม่าเงินอาย มองหน้าและสบตากับครูหรือผู้อื่น เมื่อมีการสนทนากัน หรืออาสาที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและครู

4.2 การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนและครูด้วยความสนใจ ให้ความช่วยเหลือ และยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน ยอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม

4.3 ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง ความพึงพอใจในผลงานของตนเอง แสดงความชื่นชมและยอมรับในผลงานของตนเอง การเปิดเผยผลงานของตนต่อกลุ่ม ดีใจและมีความสุขเมื่อประสบความสำเร็จจากการทำกิจกรรม

5. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนวัดปริคาราม และโรงเรียนนครหลวง (พิบูลประเสริฐวิทย์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติกับแบบฮาร์ทส์มีคะแนนความสามารถทางภาษา และความเชื่อมั่นในตนเอง โดยเฉลี่ย แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษา และความเชื่อมั่นในตนเอง หลังจากการจัดประสบการณ์การสอนแบบธรรมชาติกับแบบฮาร์ทส์
2. ครูใช้เป็นแนวทางการจัดประสบการณ์การสอนภาษาแบบธรรมชาติ และ แบบฮาร์ทส์ เพื่อพัฒนาด้านภาษา และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
3. ผู้บริหาร ใช้เป็นคู่มือในการนิเทศ ติดตาม การจัดประสบการณ์ในด้านภาษา และ ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย และเป็นผลงานที่แสดงถึงมาตรฐานการบริหาร โรงเรียนระดับปฐมวัย